

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
28. siječnja 1953.
Izlazi tjedno
God. II. Broj 24
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Plenum Kotarskog komiteta

U subotu 24. ov. mj. održan je Plenum Kotarskog komiteta na kojem je izvršena analiza rada osnovnih organizacija Saveza komunista kao i članova SK.

Politički sekretar Kotarskog komiteta drug Pere Škarica govorio je o tome da osnovne organizacije SK trebaju raditi u masovnim organizacijama kako je, ostalom, postavio i Šesti kongres. On je istakao, da su u prošlogodišnjoj osnovne organizacije SK napravile veliki napredak djelujući u masovnim organizacijama. Zato u prvom redu imaju zasluga članovi SK osnovnih organizacija, a dobrim dijelom i sami frontovci.

RAD U DRUŠTVENIM ORGANIZACIJAMA

Postojanje 150 raznih društava i organizacija, 23 diletantске grupe, 8 tamburaških zborova i 33 čitaonice i knjižnice sa oko 25—30 hiljada knjiga, nesumnjivo je velik uspjeh, koji je postignut na području našeg kotara. U svim tim organizacijama obuhvaćeno je u aktivan rad 6—7 hiljada ljudi. Potrebno je spomenuti, da je održano, prema nepotpunim podacima, preko 200 raznih priredbi i 250 predavanja zdravstvenog sadržaja, koje je slušalo preko 9 hiljada lica.

U postojećim društvenim organizacijama postignuta je prilična masovnost. Međutim, još nema kvalitetnog rada a niti se bar u jačoj mjeri ne osjeća nastojanje u tom smislu. Još uvijek ne zadovoljava političko djelovanje članova SK u tim organizacijama, o čemu bi naročito trebali povesti računa naši drugovi na terenu. Drug Škarica je naglasio da ne bi smjelo biti ni jednog komuniste koji ne bi aktivno politički radio u jednoj od naših društvenih organizacija.

DJELATNOST U FRONTOVSKIM ORGANIZACIJAMA

Za razliku od 1951. godine, u prošlogodišnjem učinjen je vidan napredak u radu gotovo svih organizacija Narodnog fronta. Nije bilo jedne organizacije a da nije održala bar jedan sastanak sa svojim članovima. To je zapravo rezultat rada sa predsjednicima i tajnicima frontovskih i društvenih organizacija, te učiteljska sa kojima su sistematski održavana savjetovanja. Međutim, uza sve to ne može se govoriti o nekom aktivnijem učešću komunista u radu frontovskih organizacija. Taj rad morao bi u svakom slučaju biti sistematski i življi.

OSTALE ORGANIZACIJE

Dok su organizacije Saveza boraca, uz stanovite iznimke slabo djelovale, dotle su organizacije Crvenog križa postigle zapažene uspjehe. Održano je 243 predavanja na kojima je prisustvovalo preko 9 hiljada lica.

Drug Škarica je naglasio, da je organizacija Narodne omladine postigla velikih uspjeha, međutim, još uvijek ima priličan broj omladinaca izvan organizacije. Sigurno je, da ta činjenica govori o ne-

dovoljnom političkom radu sa mladim ljudima kao i o tome da nedostaju pogodnije forme kojim bi se pokrenuli omladinci. Pitanjima političkog odgoja omladine morali bi se ozbiljno pozabaviti kako osnovne organizacije SK tako i ostali zainteresirani faktori.

Na roditeljskim sastancima uglavnom i to u velikom broju dolaze žene. Ali, slabo se koriste ti skupovi za podizanje političke svijesti posebno seoskih žena. Također, zdravstveni i krojački tečajevi nedovoljno se koriste u tom pravcu.

OPĆINSKI KOMITETI I OSNOVNE ORGANIZACIJE SK

Govoreći o problemima rada općinskih komiteta i osnovnih organizacija SK, drug Škarica je rekao, da općinski komiteti u svom radu ne pokazuju dovoljno samoinicijative, već su uglavnom upućeni na direktive i uputstva svog višeg foruma. Ima slučajeva da neki, pak, ne sprovedu u život donesene zaključke. Svakako, da ovakav rad ne može donijeti koristi i drugovi bi trebali da se oslobode ovakove štetne prakse.

Što se, pak, tiče osnovnih organizacija SK može se reći da ima još ponekih organizacija, koje ne vode dovoljnu brigu da na svojim sastancima privuku i ostale rodoljube. Pored toga, u radu osnovnih organizacija SK trebala bi da do jačeg izražaja dođe demokratski i samostalnost.

PROBLEM ŠTAMPE

Drug Pere Škarica iznio je i neke probleme u vezi rasturanja i čitanja štampe. On je naglasio, da se naša štampa u nedovoljnoj mjeri koristi. U ovom pogledu trebalo bi da komunisti u prvom redu prate štampu i da za istu zainteresiraju ostale frontovce. Pored toga je naglasio, da je saradnja u »Šibenskom listu« veoma slaba što bi u buduću trebalo svakako pojačati.

Nakon izlaganja druga Pere Škarice, diskutanti su govorili o problemima školstva, općinskih komiteta te društvenih i masovnih organizacija.

Na kraju je drug Škarica govorio o nekim općim zadacima Saveza komunista te naročito podvukao da komunisti posvete punu pažnju svom ideološkom izdizanju, jer će jedino naučeni teorijom marksizma-lenjinizma uspješno politički djelovati kako u frontovskim tako i u ostalim društvenim organizacijama.

U zaključcima, koji su doneseni na Plenumu, među ostalim je naglašeno, da općinski komiteti održe savjetovanja sa sekretarima osnovnih organizacija na kojima će se raspravljati pitanja koja se tretirana na ovom Plenumu. Održat će se savjetovanja i sa rukovodstvima masovnih i društvenih organizacija. Pored toga, pristupit će se organiziranju petodnevnih kurseva za sekretare osnovnih organizacija. Nadalje je zaključeno, da se nastavi daljnje proučavanje materijala sa Šestog kongresa i da se pristupi organiziranju takmičenja u čast Kongresa Narodnog fronta Hrvatske i Jugoslavije.

Problemi kulturno-prosvjetnog razvitka u našem gradu

Naročito za posljednjih nekoliko godina postignuti su ogromni uspjesi na području cjelokupne prosvjetne i kulturne djelatnosti u cijeloj našoj zemlji, a tako isto i u našem gradu. Karakter rada na ovom području djelatnosti, koji je bio karakterističan u prvim godinama nakon oslobođenja, sve više se gubio i sve se ozbiljnije prilazilo solidnom sistematskom radu. Ovo naročito vrijedi za razvitak školstva. Prosvjetna politika kao i svaka druga nova aktivnost bazirana je na principima i tekovinama naše Narodne revolucije na kojim principima je i Rezolucija III plenuma »ozadacima u školstvu« jasno ukazala put i dala osnovne smjernice za njegov daljnji razvitak.

Veliki uspjesi postignuti su u pogledu podizanja kvaliteta nastave i znanja učeničaka, što ne znači da u tom pogledu nema još uvijek slabosti i nedostataka, koje u daljnjem razvitku školstva i kroz daljnji rad treba što brže otklanjati. To je zadatak koji i dalje ostaje na prvom mjestu i o čemu treba da vode stalnu brigu kako nadležni prosvjetni organi tako isto i roditelji i svi ostali društveni faktori, koji moraju biti zainteresirani za pitanje podizanja kvaliteta nastave i znanja kao i moralnog uzgoja učenika. Tim pitanjem danas se sve više bave ne samo prosvjetne vlasti i nastavnički kolektivi, već su, pored ostalih zadataka, to pitanje mnogo ozbiljnije i sa više pažnje uzeli u razmatranje i postojeća udruženja prosvjetnih radnika. Na dnevnim redovima stručnih aktivna udruženja nastavnika, a isto tako i učitelja ta se pitanja sve studioznije tretiraju. Na žalost, još se ne može kazati

da su ostali faktori u tom pravcu postigli nešto više, osim što se to s vremena na vrijeme postavlja na dnevni red sad ove a sad one masovne organizacije, kada se donose i neki korisni i konkretni zaključci a onda se prelazi na druge točke dnevnog reda, a zaključci doneseni stavljaju u ladice da se poslije nekoliko dana nastavlja sve po starom.

Ima, međutim, i drugih faktora od kojih zavisi daljnji razvitak kako školstva tako isto i cjelokupne kulturno-prosvjetne djelatnosti ne samo u našem gradu nego i u kotaru, a kao jedno od važnih pitanja jeste podizanje materijalne baze, a osobito školskog prostora kao i odgovarajućih prostorija neophodno potrebnih za kulturno-prosvjetni razvitak našega grada. Činjenica je, da se pred našim očima naš grad jednim ogromnim tempom razvija u jaku industrijski centar. Sa sve većim brojem stanovnika, a to znači sa sve većim brojem djece, koja pohada ili će pohadati školu. S druge strane, Zakonom o obaveznom osmogodišnjem školovanju sva djeca u gradu obavezna su pohađati školu do navršene 15. godine života. Već ove godine sve naše škole pohađaju oko 3200 učenika, a taj će se broj iz godine u godinu naglo povećavati, barem za pet idućih godina (obzirom na obvezatnost pohađanja do navršene 15. godine). Samo u ovoj školskoj godini moralo se otvoriti devet odjeljenja prvog razreda gimnazije odnosno petog razreda osmogodišnje škole. Ovaj broj bio bi svakako veći, da je dozvoljavao školski prostor, ali na žalost, to se nije moglo izvršiti, te je Savjet za prosvjetu

i kulturu NO-a gradske općine morao donijeti odluku da se djeca sa sela ne odobri upis u gradu ukoliko u njihovom mjestu ili školskom centru postoji odgovarajući peti razred ili šesti razred osnovne škole. Jasno je, da su mnogi roditelji na selu, koji su htjeli slati svoju djecu na daljnje školovanje, pogodeni takvom jednom odlukom, ali izlaza iz toga nije bilo, jer je trebalo osigurati upis preventivno školskih obveznika, a tih je već u samom gradu bio prevelik broj. Tako je bilo na primjer pojava da djeca, kvantificiranih radnika iz Lozovca, samo zbog toga što staju u Lozovcu, nisu mogla nastaviti školovanje u gradu. Na taj način došlo je do apsurdne i nepravde prema tim radnicima, koji su prije rata uspješno završili odgovarajuće srednje i stručne škole, pa čak i fakultet a mi im danas, zbog ograničenja stambenog prostora, nismo bili u stanju omogućiti da osiguraju djeci barem one kvalifikacije potrebne kvalificiranom radniku. Dakle, djeci kvalificiranih radnika nismo u mogućnosti pružiti postizanje barem onih kvalifikacija, koje imaju njihovim roditeljima.

Pored osmogodišnje škole, koja je dovršena i koja se već koristi kao školski prostor (iako bi se o samoj zgradi i njenim nedostacima moglo mnogo govoriti), započeta je pred nekoliko godina izgradnja zgrade za učiteljsku školu, ali su radovi obustavljeni iz objektivnih razloga. Prema tome, stvarno stanje u pogledu školskog prostora ostalo je nepromijenjeno ili bolje reći, postojeći školski prostor ne zadovoljava potrebe grada, te iz dana u dan postaje sve ozbiljniji. Kada

se uzme u obzir i to da veliki broj postojećih škola ne odgovara ni izdaleka namijenjenoj svrsi kao što su to na primjer prostorije škole učenika u privredi, muzičke škole, osnovne škole na Gorici i u gradu — onda se pitanje školskog prostora i njegova proširenja mora dati prvorazredni značaj i prioritet. Ovo je jedan od najtežih problema kojim se bori već duže vremena Savjet za prosvjetu i kulturu NO-a gradske općine kao i sam Narodni odbor. U tom pravcu Savjet je već predvidio izvjesne reorganizacije u postojećim školama, naročito u gimnaziji kako bi se u idućoj školskoj godini što bolje iskoristio postojeći prostor, te je manje očekivati da u tom pogledu ne će biti težih posljedica, ali jedino rješenje ovog pitanja jeste izgradnja novih školskih zgrada, a u prvom redu dovršenje zgrade učiteljske škole i izgradnja još najmanje jedne nove osmogodišnje škole.

Međutim, razvitak grada također nameće samo po sebi pitanje izgradnje i osiguranja potrebnih prostorija za razne društvene i masovne organizacije. Ni jedna naša kulturna ustanova nema danas prostorije koja bi odgovarala svojoj svrsi. Uzmimo prostorije postojeće Narodne knjižnice ili prostorije Muzeja, koji se iz dana u dan sve više afirmiraju ne samo u našem gradu već i u zemlji kao solidna znanstvena ustanova, dok su stambene prilike ovih ustanova više nego nekulturne. U gradu postoji i djeluje niz kulturno-umjetničkih društava, koja također nemaju podesnih prostorija za svoju djelatnost izuzev neka društva, a niz udruženja ne može ni da se otvori, jer nema gdje da se smjeste (AFŽ, društvo intelektualno-obrazovanih žena, SD Mornar, Aero klub i t. d.).

Istina je, da je Narodni odbor vodio računa o svim ovim problemima, ali je činjenica da se u tom pravcu nije moglo mnogo učiniti, kao što je činjenica i to da ono i dalje ostaje i postaje sve akutnije, problem sa kojim treba da se ozbiljno pozabavi kako novoizabrani Narodni odbor gradske općine tako isto i Narodni odbor kotara, jer o daljnjem kulturnom razvitku grada zavisi i daljnje podizanje kulture i prosvjete na našem kotaru. Ali ne samo da je to pitanje koje treba da riješava narodni odbor već i naša privredna poduzeća treba da materijalno pomognu narodnom odboru u rješavanju ovog problema, kao što je to učinjeno i u ostalim gradovima naše domovine.

B. S.

DISKUSIJA O RADNIČKOM SAMOUPRAVLJANJU

Izvršni odbor - organ radničkog vijeća

U čitavoj zemlji vodi se u posljednje vrijeme živa diskusija o sistemu radničkog upravljanja, i u našim kolektivima radni ljudi izražavaju svoja mišljenja i prijedloge, kako bi samoupravljanje radnika u privrednim poduzećima došlo do još jačeg izražaja za što veću korist socijalističke zajednice.

Evo što su nam o tome rekli predsjednik Mjesnog sindikalnog vijeća Frane Šupe i tajnik Antie Baljkas, koji je ujedno i predsjednik upravnog odbora Tvornice i valjanoice alumina u Razinama.

Koristeći dosadašnja iskustva radničkog samoupravljanja može se navesti nekoliko glavnih momenta koji bi po našem mišljenju poboljšali sistem samoupravljanja radnika.

Dosadašnji radnički savjet trebalo bi se svakako nazvati radničko vijeće, kako je i drug Marko Belinčić naglasio, a upravni odbor bi trebao nositi ime izvršni odbor radničkog vijeća. Ovaj izvršni odbor bio bi u svakom slučaju izvršni organ radničkog vijeća, i on bi za svoj rad polagao račun radničkom vijeću. Razumljivo je, da bi radničko vijeće trebalo dati izvjesne kompetencije izvršnom odboru. Radničko vijeće bi pak svaka tri mjeseca polagalo račun skupštini radnika odnosno radnom kolektivu.

Mi se također slažemo sa miš-

ljenjem da direktora treba birati. U tom slučaju direktora bi biralo radničko vijeće iz sredine poduzeća, a moglo bi se i izvan poduzeća ukoliko bi se radilo o pogodnijem licu. Sa ovakvim načinom izbora direktora smatramo da bi se lakše osigurao kriterij po kojem bi se birao direktor.

Praksa pokazuje da je kako direktor, tako i radničko vijeće izvršnom odboru potrebno da mandatar traje dvije godine. Dosadašnji period od jedne godine nije omogućavao, bar u punoj mjeri, ovim organima upoznavanje problema, te samog posla i upravljanja.

Ovdje je potrebno istaknuti, da će radničko samoupravljanje biti uspješnije ukoliko članovi radnog kolektiva budu obrazovaniji i u pravu zbog toga se i nameće potreba, da sindikalna organizacija i radničko vijeće posvete punu brigu ekonomskom obrazovanju radnih ljudi u poduzeću.

DIREKTORA BIRA ČITAV KOLEKTIV

Razgovarali smo i sa predsjednikom upravnog odbora Tvornice elektroda i ferolegura Ignacijem Zlatovićem i članom upravnog odbora iste tvornice Augustinom Kokezom.

Oni su mišljenja da se direktor privrednog poduzeća također bira i to isključivo iz reda kolek-

tiva. To je potrebno, jer je ovako lica upoznata sa problematikom poduzeća. Njega bi birao čitav radni kolektiv.

Mi smo za postojanje upravnog odbora, koji bi u zajednici sa direktorom bio izvršujući organ radničkog savjeta, a sam direktor bi u tom slučaju bio operativno lice, koji bi organizirao provedbu zaključaka radničkog savjeta. Ukoliko bi se direktor birao, onda ne bi trebalo birati predsjednika upravnog odbora, već bi sam direktor mogao biti na čelu upravnog odbora. Što se tiče samog radničkog savjeta trebalo bi tako organizirati njegov izbor kako bi pojedina odjeljenja po pogonima kandidirali i birali među sobom članove za radnički savjet. U tom slučaju kod određivanja broja članova za radnički savjet trebalo bi voditi računa o veličini društvenog dohotka dotičnog pogona, o složenosti tehnološkog postupka proizvodnje i o broju radnika u dotičnom pogonu.

Mi se slažemo da bi bilo potrebno kako radničkom savjetu i upravnom odboru, tako i direktoru produžiti mandat na dvije godine.

Na kraju smatramo da bi bilo veoma korisno kad bi i ostali drugovi iz proizvodnje izražali svoja mišljenja i prijedloge o sistemu radničkog samoupravljanja.

GRADSKA KONFERENCIJA NARODNOG FRONTA

održat će se u nedjelju 1. veljače o. g. u prostorijama kina »Tesla«. Početak u 10 sati. Pozivaju se delegati kao i ostali građani da u što većem broju prisustvuju ovoj konferenciji.

Učešće cijelog kolektiva u donošenju tarifnog pravilnika za 1953. godinu

Uloga koju ima Sindikat u našoj zemlji, na sprovođenju novog platnog sistema zahtijeva, da se sindikalne podružnice ne samo aktivno angažiraju na pravilnoj razradi tarifnog pravilnika, nego i da se na do sada stečenim iskustvima dalje razraduje novi sistem naše tarifne politike. Pri tome je potrebno stalno pratiti odraz primjenjenih mjera našeg platnog sistema, prilagođavajući ih specifičnim uslovima svog poduzeća.

Naše sindikalne podružnice sa svojim aktivnim učešćem u razradi tarifnog sistema, treba da doprinesu pravilnom formiranju platnih fondova, a isto tako da osiguraju pravilnu raspodjelu zarada radnika i službenika ukazujući i otklanjajući sve griješke i prekršaje, koji bi mogli nastati kršenjem osnovnih postavki naše tarifne politike i nepoštivanja tarifnog pravilnika.

Pri sprovođenju gornjih mjera najvažniju ulogu treba da odigraju sindikalne organizacije, odnosno da se tarifni pravilnici u našim poduzećima donesu na demokratski način uz učešće cijelog radnog kolektiva. Iz ovoga proizlazi zahtjev sindikalne organizacije, da i posljednji radnik bude upoznat sa tarifnim pravilnikom i da uzme aktivno učešće u donošenju istoga, a po donošenju samog pravilnika sindikalne organizacije treba da osiguraju njegovu pravilnu primjenu, jer ćemo jedino na taj način postići, da odredbe tarifnog pravilnika budu zakon u poduzeću, obavezan kako za članove radnog kolektiva, tako i za organe upravljanja.

Tarifni pravilnici, koji su doneseni u 1952. godini, nedovoljno su razrađivali način stvaranja platnih fondova, kao i viškove platnog fonda, uslijed čega je dolazilo do diobe novca, na kojeg radni kolektivi nisu imali ni materijalno ni moralno pravo, jer ti viškovi nisu stvoreni većom produktivnošću i jačim zalaganjem, nego u većini slučajeva, slabim kalkulacijama, podizanjem cijena svojim proizvodima i tome slično.

U cilju uklanjanja ovih slabosti na X. plenumu Republičkog vijeća SSJ za Hrvatsku, konstatirano je, da je potrebno voditi računa i regulirati ovo pitanje na slijedeći način:

a) Da se u tarifnim pravilnicima tačno odredi obračunski period za svako poduzeće prema vlastitim uslovima i mogućnostima osiguranja sistema obračuna,

te da se prema tome i odrede obračunski periodi na 6 ili 12 mjeseci, što ovisi o tehnološkom procesu proizvodnje;

b) Obračun, kao i višak platnog fonda u predviđenim obračunskim periodima, trebalo bi vršiti bilansom ili barem grubom bilansom poduzeća s time, da se rezultati bilanse uporede sa stanjem bankovne evidencije i na taj način u osnovi usklade, kako bi finansijski rezultat obračuna bio po mogućnosti što tačniji;

c) Da se unutar obračunskog perioda vrši isplata akontacije u visini od oko 95% tarifnih stavova, koji su realizirani, a ostatak da se u plaćuje u rezervni fond tako, da bi se razlika do 10% i eventualno stvoreni višak isplaćivali u svakom obračunskom periodu.

Kroz praksu u 1952. godini u nekim našim poduzećima došlo je da izražaja to, da radnici nisu bili do kraja upoznati, na koji se način vršila raspodjela cjelokupnog platnog fonda. Zbog toga je potrebno, prilikom revizije tarifnog pravilnika za 1953. godinu, do kraja razraditi i precizirati ovo pitanje u skladu i prema uslovima svakog poduzeća na način, da to bude svakom radniku i službeniku razumljivo, te da ta razrada omogući svakome, da bude upoznat i da ima pravo učešća u realizaciji platnog fonda prema ostvarenju zadatka poduzeća.

U dosadašnjim tarifnim pravilnicima pitanje tehnički normi, kao i pitanje plaćanja po efektu rada, nije bilo u dovoljnoj mjeri razrađeno. Zbog toga je potrebno pri obnovi tarifnog pravilnika voditi strogo računa o postavljanju tehničkih normi, a k tome gdje to nije moguće, uvesti plaćanje po efektu rada, jer je to nepohodno za povećanje produktivnosti, a u našim uslovima takav način je i najpravičniji za nagradivanje.

Zato je potrebno u tarifnim pravilnicima pitanje radnih normi temeljito razraditi precizirajući, tko ima pravo postavljanja normi. Tko i kada ima pravo vršiti reviziju normi, koliko je trajanje normi i sva ostala pitanja u vezi sa normama plaćanja po efektu rada, prilagođavajući ih do kraja uslovima proizvodnje u samom poduzeću.

U toku prošle godine bilo je čestih pojava prekovremenog rada, a bilo je i takovih pojava, kada je prekovremeni rad bio plaćen kao redovan,

bez da se plaćala razlika od 50%, na koju radnici u ovom slučaju imaju pravo. U vezi tih nepravilnosti i kršenja zakonskih propisa, sindikalne podružnice pri razradi tarifnog pravilnika za ovu godinu, treba da vode strogo računa, da se to pitanje prekovremenog rada pravilno razradi, odnosno da se svaki prekovremeni rad u proizvodnji obavezno plaća sa 50% više. Dakle, u tarifnom pravilniku treba izričito naglasiti, tko i kada ima pravo da donese odluku o prekovremenom radu.

Dosadašnje iskustvo nam je pokazalo u vezi sa putnim troškovima, da su se putni troškovi odnosno dnevnice kod nekih poduzeća kretali u visini do 1000 dinara i da je to predviđeno u tarifnom pravilniku za 1952. godinu, dok neka poduzeća nisu određivala visinu putnih dnevnica više od 500 do 600 dinara. O ovom pitanju sindikalne podružnice treba također da uzmu principijelan stav i da se bore, da dnevnice na putovanjima ne bi smjele biti veće od 500 do 700 dinara. Osim toga, svaki radnik i službenik poslije obavijenog službenog putovanja dužan je, da podnese propisnim računima, jer su se protekle godine pojavile izvjese namjere, da se ne prikazuju potrebni dokumenti prilikom obračunavanja troškova

U tarifnim pravilnicima prošle godine nastao je nesklad između zarada radnika lakših i težih privrednih grana, tako da su u izvjesnim slučajevima radnici u trgovini imali veća primanja nego na primjer rudari, ili metalurški radnici, ma da je svakom jasno da su uslovi rada u rudarstvu i metalurgiji mnogo teži. U vezi toga zemaljski odbori pojedinih strukovnih sindikata dali su mišljenja sindikalnim podružnicama, u kom okviru bi trebalo da se kreću prosječne zarade radnika i službenika u dotičnoj privrednoj grani. Sindikalne organizacije bi morale intenzivno raditi na sprovođenju djela mišljenja zemaljskih odbora, kako bi se izbjegle eventualne nepravilnosti iz ranijih dana.

Uvođenjem novog platnog sistema, nastale su naročito velike razlike između zarada službenika u privrednim poduzećima i plaća službenika u državnoj upravi. Te velike razlike u čestim slučajevima nemaju nikakvog opravdanja, pogotovo ako se radi o službenicima istih kvalifikacija i u istom mjestu zaposlenja. Te nenormalne razlike

treba uskladiti donošenjem tarifnog pravilnika za 1953. godinu.

No pored toga, zarade službenika u privrednim poduzećima, treba da budu nešto veće od plaće službenika u državnoj upravi iz razloga, što službenici u privrednim poduzećima imaju duže radno vrijeme i teže uslove rada s jedne strane, dok s druge strane službenici u državnoj upravi imaju sistematsko napredovanje, a time u vezi je i povećanje plaća, što u privredi ne postoji.

Ako ovako pristupimo reviziji tarifnog pravilnika za 1953. godinu, onda ćemo ukloniti sve moguće propuste i slabosti, koje su se u našem novom platnom sistemu pojavile u toku 1952. godine. Znači, postaviti ćemo naš. Znači sistem na zdrave noge i on će se ravnomjerno razvijati sa našom privredom uopće.

Na temelju ovih nekoliko navedenih momenata, a i slabosti iz tarifnih pravilnika iz 1952. godine, te u duhu savjetova održanih u MSV, sindikalne podružnice treba da u lože maksimum truda, da se te slabosti i propusti pri reviziji tarifnog pravilnika ove godine otklone.

Ante Baljkas

OBAVIJEST

ratnim vojnim invalidima — korisnicima dodatka na djecu sa područja NO-kotara Šibenik

Po Uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe o dodacima na djecu (Sl. list FNRJ br. 59/51.) dužni su svi ratni vojni invalidi od I. do VII. grupe kao i porodični invalidi, koji su po dosadašnjim propisima imali pravo na dodatak na djecu, podnijeti prijavu za stalni dodatak na djecu po Obrascu UT-V-II-NRH.

Prijave treba tačno i potpuno popuniti prema predviđenim rubrikama.

Korisnik invalidne popunjenu prijavu predaje Odjelu za narodno zdravlje i soc. staranje NO-a kotara Šibenik.

Da bi se prijave što pravilnije popunile obavještavaju se navedeni korisnici da će pri NO-ima općina biti postavljena lica koja će popunjivati prijave za stalni dodatak na djecu uz naplatu od samog korisnika za učinjenu uslugu. Za područje NO-a općine Šibenik-vanski bit će postavljena lica i to jedan u Šibeniku pri NO-u općine, jedan u Primoštenu, a jedan u Rogoznici.

ZAPAŽANJA I PRIJEDLOZI

Kakviš sve ima

Kada je Nada Pintarić u mjesecu kolovozu prošle godine bila prebačena iz Karlovca u Šibenik na isplatu materijalnog osiguranja za vrijeme bolesti, onda je ona Zavodu za socijalno osiguranje u Šibeniku podnijela i prijavu za stalni dodatak na dijete Radojku. Tada je od nje zatražena potvrda da njen muž ne prima dodatak na isto dijete. Medutim, tu potvrdu Nada Pintarić nije nikad donijela. Za to je imala prejak razlog. Naime, nedavno prilikom pregleda poslova socijalnog osiguranja kod Tvornice glinice i aluminija u Lozovcu utvrđeno je, da je njen muž Rudolf primao stalni dodatak na dijete Radojku od travnja mjeseca

1952. Time je otkriveno da su braćni drugovi Pintarić, svaki zasebno, primali dodatak na isto dijete za vrijeme od 1. do 25. travnja 1952. i da je Nada Pintarić zahtijevala isplatu dodatka još za vrijeme od 26. travnja do 31. kolovoza 1952. i do kada je bila na bolovanju, iako je već bio isplaćen njenom mužu Rudolfu kod Tvornice glinice i aluminija u Lozovcu.

Zajsta, ako bude još ljudi sa ovako nemoralnim zahtjevima, ne će biti čudnovato, ako Zavod za socijalno osiguranje u Šibeniku, uslijed probijanja novčanih fondova bude od radnih ljudi tražio veći doprinosi za socijalno osiguranje, nego što ga sada plaćaju. B.

Kvare ugled grada

U posljednje vrijeme promet u našoj luci mnogo je oživio, jer se dnevno često nade po nekoliko brodova. Susretamo, često na ulicama mornare, pripadnike raznih rasa, koji svoje slobodno vrijeme provode u šetnji, kao i u upoznavanju gradskih znamenitosti. Sve je to nama dobro poznato, ali ima nešto što je ovom prilikom važno istaknuti, tim više, što je već prešlo u naviku kod naše djece. Nerijetko se dešava da se oko ovih stranaca okupi mnogo djece, koja traži od njih gume za žvakanje, bonbone i sl. Ta

djeca upravo trče za njima, a što naročito upada u oči, vrlo često i kroz glavne dijelove grada.

Ovakove slike svakako da idu na uštrb ugleda naših gradana, jer se često dešava da u ovim prilikama i stranci dolaze u neugodne situacije. Bilo bi krajnje vrijeme, a to je dužnost u prvom redu nas gradana, da ovakove i slične pojave odmah spriječimo, a o njihovim načinima na najpogodniji način ukazemo na štetnost koju ovakve neugodne slike mogu prouzročiti ugledu naše ga grada. I. B.

Skupština vatrogasnog društva u Vodicama

U zadružnom domu u Vodicama održana je 25. ov. m. godišnja skupština dobrovoljnog vatrogasnog društva, kojoj su, pored članstva, prisustvovali načelnik Odjeljenja unutrašnjih poslova kotara Šibenik Krste Ivas, tajnik podsaveza Franc Crnogača i predstavnik vatrogasnog društva Šibenik Josip Zaja.

Nakon referata, u diskusiji je isticana potreba učvršćenja i omasovljenja društva, a u donesenim zaključcima naglašeno je kao najvažnije uključivanje u postojeće društvo muške i ženske omladine.

Dobrovoljno vatrogasno društvo u Vodicama, koje broji 35 članova, osnovano je pred godinu dana i u ovo vrijeme ono se uglavnom borilo u prvom redu za nabavku agregata,

ta, cijevi, uniformi i drugih neophodnih rekvizita za normalan rad društva. U prošloj godini vatrogasno društvo je primilo pomoć od mjesnih organizacija u Vodicama iznos od 120 hiljada dinara. Podsavez dobrovoljnih vatrogasnih društava za kotar i grad Šibenik dodijelio im je sumu od 100 hiljada, dok su od Saveza NR Hrvatske primili 220 hiljada dinara. Pored toga, šibensko vatrogasno društvo poklonilo im je 10 uniformi.

Uza sva nastojanja, vatrogasno društvo u Vodicama dosad nije uspjelo da pronađe prikladne prostorije, koje bi ono koristilo za razvijanje svoje djelatnosti i zbog toga se nameće potreba da im Narodni odbor općine pruži punu pomoć u ovom smislu.

U stakleniku

VJEKOSLAV KALEB

(Svršetak)

Jakov opazi, da je opet čas onoga očeva osobitog raspoloženja, veselja nekakvog, kao zbog uzdignuća nad običnu glupost, kad se uživa penjati njeznim ljestvama na sve uzvišeniju i obuhvatniju glupost i onda se na vrhu, na njezinoj glavi, nasmijati. On se odmah prilagodi — i gleda očevu razdraganost sa radosnim očekivanjem . . . ali se odmah počne duboko u sebi stidjeti, jer je ta radost na temelju gaženja sama sebe: on je žudio junaštvo, a ne bježanje u prezir. — Prezir je izlika kukavice, i utjeha.

Ali i otac shvaća to, pa ne škida posmijeh pomiješan lagano s gorčinom:

— Zapovjednik našega bataljuna bio je čovjek naduven kao žabac: mislio je da i sama njegova pojava mora vojnika potresati iz dna, a da nema neprijatelja koji bi se mogao njemu i njegovoj vojsci oduprijeti. Ali brižno se samo da

zastrašio vojnike, a za pravu disciplinu i organizaciju nije imao smisla; sve je radio da zadovolji svoju laštinu. Tako je na vježbama tjerao vojnike na nepotrebne napore, ne radi vježbanja, nego za svoje zadovoljstvo. Kad je bilo blata ili prašine uživao je viknuti: »Lezi!« Kad su vojnici legli, a oficiri ostali na nogama, viknuo je: »I oficiri!« Moj drug Jozić mu u menaži jednom prigovori, kako nije od njega drugarski oficire tjerati da vježbaju skupa s vojnicima. »Kako, kako!« uspravio se on: »Ne dopuštam da mi podređeni prigovaraju postupcima!« Dobro je!« udari Jozić šakom po stolu i ustane: »Onda ćemo se vidjeti na drugome mjestu, i izade iz menze. Nije bilo mnogo vremena, kad dođe ordonans k Joziću i kaže da ga zove zapovjednik da dođe čas k njemu.« »Ako sam mu potreban, neka dođe on ovamo,« odgovori Jozić. Ali nakon nekoliko časaka eto ti opet ordonansa: »Gospodin zapovjednik vas moli da dodete k njemu po

privalnom poslu, a ne radi službe.« »Kad je tako, dobro.« Zapovjednik ga primi veselo: »Čestitam,« kaže, »Vi ste jedini hrabar čovjek ovdje, sposoban da kažete što mislite, zato, evo vam moje ruke . . .«

Otac zastane malo i nasmijesi se.

Jakov je očekivao.

— Vidiš, — nastavi otac, — mi ovo pripovijedamo zbog dva razloga, — shvaćamo na dva načina: ili da je zapovjednik poštovao hrabrost, t. j., da hrabrost osvaja ili da je to poštovanje hrabrosti izlika, da se sakrije strah. Jer Jozić je bio snažan, hrabar i odlučan čovjek, ponosan i neustrašiv, a u ratu, koji je upravo nastao, ne može znati u kakav položaj može doći. — Ovo prvo, naime poštovanje hrabrosti, je lažan romantičan nazor, gledanje iz razmaka i, možemo reći, iz poze, a drugo je realistički nazor . . . I još mogu reći, — nasmijesi se opet otac, — da sam ja i tvoj htio uliti hrabrost romantičnim nazorom, ali je prevladao moj realizam još da je: filozofsko razgledavanje ideje, razbijanje iluzije . . . pa sam se udaljio od predmeta . . . Na koncu, ovakvu melodu možemo nazvati dekadent-

nim nazorom . . . — Otac se opet nasmijesi kao da se opravdava što zalazi u ovako čudnovato mudrovanje. Začim se uozbilji i reče:

— Elo . . . nastoj se iskupati iz svega ovagal —

Ustane živo, šaljivo, kao da će zaplesati, kao da je sunuo obijesno u ludost:

— Hajdemo na večerul —

Sjednu za sto i kao da nije ništa ni govorio, počne vaditi iz zdjele hranu i mirno počne opet govoriti:

— Život leče, a sve je iskustvo. Svaka bol i radost je iskustvo koje će ti poslužiti, da se i ti ovako zabavljaš razgledanjem i . . . to je možda sve . . . Nego, pripovijedi ti meni šlogod, ali da bude šaljivo. Hajde.

— Dobro . . . Nekidan je Brkić u školi nacrtao crnilom naočale oko očiju. »Zašto si to učinio?« ljulio se profesor Brkan. »Smetala mi je svjetlost od prozora,« odgovorio je on sasvim ozbiljno. »Ti si glup!« reče profesor. »A vi ste nekidan mojoj majci pokazali u katalogu slabu ocjenu, koju nisam ja napisao i rekli ste opet da sam ja glup,« odgovori Brkić.

— Duhovito,

Uto se otvore vrata i uđe Točić, nizak čovjek živahna izgleda.

— Položio sam ispit, — uzvikne. — Dali su mi da izračunam mrežu cijevi za bolnički vodovod, kapacitet, zdenca i sav trošak . . .

— Pa kako je išlo? — pogleda ga otac ravnodušno.

— Hi hi hi . . . izvrsno sam izradio, — smijao se on umjelno, kao da je izrekao otrcanu šalu.

Jakov je znao da Točić laže, samo da oca uvjeri da je on sposoban bio i sam sebe preporučiti. Jer otac ga je bio preporučio prijatelju liječniku za bolničkog tehničara, pa je to govorio mjesto hvale. — On je morao nešto takvo reći. To je njegov način shvaćanja pitanja, nužnosti — u jednu riječ: života.

Mladi profesor Jakov Hljev uđe u ravnateljstvo predborbe, da se prijavi na službu kao tek namještelac. A Brkana je osjetio kao sasvim nezanimljiva čovjeka, i s njim nije htio glumiti prepoznavanje.

Vdž, kako je on poslije bio od sjedanja u klupi izgradio posebnu igru unutrašnjeg rada, a ne baš sanjarenja, Nepravdu je primao

kao elementarnu nepogodu, kako je shvaćaju svi učenici kad govore: »Pitalo me,« »Dalo mu opasku« bezlična sila, elementarna nevolja, kojoj čovjek ne može doskočiti, izvan njegova je utjecaja. Glupost je smatrao neizbježivom.

Profesor Musić, stariji profesor škole, uđe k njemu i pozdravi ga. — Moj mladi profesore, bio si nemiran dozbiloga . . . A sada . . . Čitali smo, čitali tvoje stvar . . .

Da, sjeća se. Ali ne, on nije bio nemiran, time bi se ponosio, u svako doba priznaje on to sebi. Nego je bio utlučen i tražio slamku spasa: pokušavao je drskosti, šale, da se opravda, da ga drugovi smatraju svojim, ali nije uspijevao — ogledavao se nemirno: da mu se tko podgruje?

I sad je bio svijestan toga, da mu se na lice navukao starački mir, dosadno očekivanje ponavljanja života, na svakom koraku iste osobe, poznate kao pročitane novine. — A kako mrzi te tipove, koji uživaju da lome ljude, mrzi ih smrtno, i čita ih s dosadom, kao stare novine.

Ali Musić ne prestaje uživati život svoje vrste: kostur i mišice

O nekim komunalnim problemima grada

(Povodom predavanja dra Đ. Karminskog u Narodnom sveučilištu)

Predavač je pred slušateljima izložio svoje poglede na neke komunalne probleme grada Šibenika sa stanovšta — kako on kaže — prosječnog inteligentnog laika, koji te probleme osjeća u svome dnevnom životu. On stoga ne govori kao stručnjak niti ex cathedra tumači neke komunalne nauke. Po njegovoj su definiciji komunalni problemi, oni, koji se javljaju u međusobnim odnosima zajedničkog života na području jednog grada a uslovljeni su klimatskim i geografskim prilikama, ekonomskim izvorima blagostanja, socijalnom strukturom, historijskim i demografskim osobinama te tjelesnim i duševnim svojstvima samih stanovnika. K tome još dolaze momentima vojne prirode. Komunalni problemi su »vječiti«, jer prate grad od časa njegovog postanka pa do eventualnog njegovog nestanka sa zemlje. Smatra, da se i komunalnim problemima može pristupiti po znanstvenim načelima, induktivno analitički i zatim formulirati neke smjernice rada i ukazati na mogućnosti rješenja. Predavač je zatim dao kratak pregled bioloških i psiholoških faktora, koji su doveli do udruživanja živih bića uopće a napose čovjeka. Motivirajući stvaranje životnih zajednica su ponajprije nagon, zatim — kod čovjeka — i svijesno razumom shvaćeni interes. Razvoj civilizacije kompliciraju se međusobni odnosi. Već u doba antike, oni su veoma zamršeni. Da je čovjek (misli se civilizirani) izrazito društveno biće, već je prije 2 i po hiljade godina konstatirao Aristotel, nazvajući čovjeka »društvenom životinjom«, koja može, da ostvari svoje namjene i ciljeve samo u zajednici. Aristotel je smatrao, da su zadaci zajedničkog života čudoredne naravi i došao do zaključka, da je ljudsko društvo nešto nužno i prirodno. Prevedeno na jezik moderne prirodne nauke to znači, da je ljudska zajednica rezultanta djelovanja bioloških potreba i psiholoških sila. Svoj praktički izraz zajednica dobiva u anome, što zovemo državom. Država ljudi pak, po Aristotelu, imade i etičku svrhu i cilj, naime sreću i moralno savršenstvo njenih državljana. U prirodi postoje važni oblici zajedničkog života. Kod nekih životinja »ta« je zajednica tako komplicirana i diferencirana da govorimo o »državama« miravi, pčela, termita i t. d., jer nas potičeju na oblike ljudske državne organizacije.

Ipak imade tu i bitnih razlika. Životinjske su države na pri izrazito stacionarne, dok su ljudske izrazito dinamične, evolutive s elementima turbulencije, koji su im potrebni kao kvasac kruptu. U životinjskim državama vidimo djelovanje instinkta, veliku svrshodnost i raci-

onalizaciju, ali ne znamo ili dvojimo da u njima prevladava nešto slično ljudskom razboru, dok nam se ljudska država prikazuje kao djelo umovanja i nešto apstraktno. Ljudskom državom vladaju zakoni, životinjskom nešto što samo približno izgleda kao zakonitost. U ljudskoj prirodi su usadene tendencije, koje su centripetalne, okrenute prema zajednici, ali postoje i suprotni smjerovi, centrifugalni, koji nastoje individuum istrgnuti iz zajednice. Oduvijek je bila zadaća državničke mudrosti, da te tendencije uskladi i uravnoteži. Praksionska je ljudska težnja za stvaranjem zajednica i već na početku pisane historije nalazimo velike i visoko organizirane države. Od svih tih davnih i davno propalih državnih formi, za nas u krugu zapadne civilizacije najvažnije su države gradovi stare Helade. To polis se zvao grad, koji je ujedno bio i država i u kojemu su gradski i državni poslovi bili jedno te isto i nosili zajednički naziv te politička. Tekovine antike su ostale pokopane pod ruševinama čitave tisućljeće. U X., XI. i XII. stoljeću nastaje preporod antike ideje polisa, i to u obliku slobodnih gradova država, koje su se javle na tlu Italije a istodobno i na našoj obali. Nazivale su se komune (od latinskog — munus — služba; dužnost, dar i cum — sa, zajedno) što bi značilo u današnjem govoru — republike, ili ponositlje — libere komune, t. j. slobodne, neovisne republike a imale su sve oznake suverernih država, kako ih je shvaćao srednji vijek. Najznačajnija libera komuna na našoj obali je Dubrovnik, ali i Šibenik se već u 13. vijeku pojavljuje svojim gradskim statutom, zakonom, u kojemu je fiksirano njegovo značenje kao slobodna komuna, t. j. autonomna republika. Uspon i cvat tih slobodnih gradova trajao je nekoliko stoljeća, dok ih nisu malo po malo skućile i napokon nadvladale opsegom velike države, kojima su vladali vladari apsolutistički iz kojeg dalekog centra, iz svoje prijestolnice. Prije 1 i po stoljeća nestali su napokon i posljednji gradovi na obalama Jadrana, koji su još pokazali ostatke nekadanjeg sjaja slobodnih komuna a to su Venecija pa Dubrovnik. Odsada u tim svim gradovima stoluje komesarski opunomoćenik, načelnik ili prefekt kao izastanik centralne vlade, na koju su prešle sve nekadanje prerogative gradskog suvereniteta. Odsada će u gradu postojati dvojni sistem uprave. Država, kojoj je dolični grad pripao, preuzela je na sebe »vladajuć dio«, dok je lokalnim vlastima preostalo ono, što se naziva »komunalnim poslovima«.

(Nastavlja se)

naprežu se da ovo tjelesine održe visoko, naduveno. A gdje je sadržina koja bi ih držala? Nema ih prodorna ljudska pogleda, koji će ih isključiti iz računa, nego svak ih smatra na svome mjestu. — Osjeđoćeni su temeljito, ne proziru činjenice, ne osjećaju ideju čovječnu. Eto samo kako su daleko od loga da shvate, da on nije bio nemiran.

On progovori preko volje i kao u upitnom obliku:

— Vi ste meni skrivili, izgleda da . . . Mislimi ste da je škola mjesto, gdje se treba proslaviti, nizaati »izvršne«? Vi je shvaćate kao integralnu, samostalnu pojavu, bez veze s onim van izvan zidova, izvan karata, knjiga, zbirki, kabneta . . . Za vas je ona, izgleda, zatvoren blok, koji se uvali u torbu zapečaćen malom, koncentriran u svjedodžbu, diplomu — pa hajd u svijet s diplomom u torbi? — Pa . . . škola je škola . . . — reče Musić i nasmije se. — Vi to previše ozbiljno uzimate, ali čete se već ohladiti.

Jakov je u ravnateljstvu pred soblju, čekajući, uvijek ponavljao u sebi činjenicu, da je »on« profesor na školi u kojoj je učio, kao da, sam sebe o tome nastoji uvjeriti. Ali u toj činjenici nikako nije

mogao naći ništa neobično. Uzalud se trudio da joj ulije neko značenje. Ali ne, »život je silan; čovjek je nemoćan da običnim i pogolovu još mrtvim stvarima ulije veličinu. Veličina je skrivena, kao misao.

Okuša se:

Ušao je u razred. Učenici se s poštolovnjem, i ispitujući ga pogledima, dižu. On se bori za prirodno držanje, ali očito ne uspijeva.

— Nije znao ništa, ovaj . . . da . . .

Što? Što činim?

Eto se odmah i on »zavrtio« u krugu, silhom i određenom, kao zvijer u kavezu, i počeo se sukobljavati s vlastitom sjenom. Kao da nije sto puta pomislio da škola nije problem. Problem je ljudsko u čovjeku.

Vrata se otvore. Suh štropot. Ispražnjenje svijesti.

Ude ravnatelj.

Jakov se osjeti hladan. Osjeti da se kreće i govori, prazno kao tuika, kao da je »naviđen« i topče po pozornici u određenoj ulozi, u kočenoj i kratkotrajnoj. Kretati će se tako u malom ograničenom prostoru kao riba u akvariju, — a iza stakla je drugi svijet.

Tko će probiti ljuskuf

V I J E S T U I Z N A Š E G A G R A D A

Nedovoljna aktivnost u radu na narodnom prosvjećivanju

Rad na narodnom prosvjećivanju kroz drugu polovinu prošle godine odvijao se relativno dosto sporo i sa mnogo poteškoća. NO gradske općine svojim budžetom osigurao je dovoljno finansijskih sredstava, a i Savjet za prosvjetu i kulturu osigurao je dovoljan broj prosvjetnih radnika koji su bili voljni da rade na ovom polju. Međutim, zbog nedovoljnog razumijevanja i nezalaganja mnogih poduzeća u kojima imamo čak i nepismenih, porad forsiranja sa strane ovog Savjeta nije organizirano onoliko tečajeva koliko ih je nužno organizirati za likvidaciju nepismenosti i podizanja opće naobrazbe. Ipak se kroz ovo razdoblje formiralo 3 tečaja i to: u Pomorskom građevnom poduzeću, u Valjaonici aluminijske i u transportnom poduzeću »Jadrano«.

Odbor za narodno prosvjećivanje pri ovom Savjetu uzeo je u pretres ovaj problem i nastojao zainteresirati Mjesno sindikalno vijeće i poduzeća koja imaju nepismenih i polupismenih radnika sa ciljem,

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

Narodno sveučilište

U srijedu 4. veljače u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća (površje Narodne kavane) održat će prof. Zdravko Grozdanić predavanje »Moderni računski stojevi«. Početak predavanja u 19 sati, Dvorana zagrijana.

Narodno kazalište

ČETVRTAK, 29. I. — MRTVI NE PLACAJU POREZ — komedija od N. Manzari-a.

PETAK, 30. I. — CHOPINOVO VEĆE — nastup pianiste prof. Petra Dumičića iz Zagreba. Početak u 20 sati.

SUBOTA, 31. I. — MORAL GDE DULSKE — tragikomedija od Zapolske.

NEDJELJA, 1. II. — SILVA — operela od E. Kačmana. Početak u 19,30 sati.

Kinematografi

TESLA: JEDAN DAN ŽIVOTA — premijera meksikanskog filma. Dodatak: Filmske novosti br. 52. (do 2. II.). Premijera američkog filma — RIO GRANDE — Dodatak: Filmske novosti br. 1.

SLOBODA: — EVA NASLJEDUJE RAJ — premijera njemačkog filma. Dodatak: Sa saničarskim ribarima. (do 29. I.) Premijera engleskog filma — NEMA MJESTA ZA KYLEOVE — Dodatak: Poklonjeni pony.

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — cesta Bratisva i Jedinstva.

Iz matičnog ureda

RODENI

Kći Nikole i Nedjeljke Sušić; kći Boška i Berislav eDragojević; Marin; sin Jose i Ane Vrećić; sin Ante i Dahića Aleksa; kći Mate i Anke Trljen; kći Ante i Marije Lacnasović; sin Ante i Nevenke Valdičić; sin Stipe i Kate Šarić.

VJENČANI

Radić Nikica, mlinar — Sinjari Mara, odgojiteljica; Pauk Petar, šofer — Grubišić Janja, tjesteničarske radnica; Močić Šime, man. radnik — Saradžin Stojka, man. radnica i Eedžinski Valenti, inženjer hemije — Stefanović Emilija, knjigovođa.

UMRLI

Friganović Niko pok. Luke, star 61 god.; Deronja Mara rođ. Zelić, stara 87 god.; Alić Miljenko, Bruna, star 4 mj.

da bi se što više nepismenih obuhvatilo u tečajeve, koji će se organizirati na području našeg grada.

Pored toga, nadamo se velikoj pomoći i od novoformirane Radničko-kulturno-prosvjetne zajednice, kojoj će to biti jedan od važnih zadataka.

Rad u narodnim knjižnicama i čitaonicama također nije zadovoljio. Svako veće poduzeće ima svoju sindikalnu knjižnicu, koja se vrlo slabo koristi, a knjige leže neiskorištene. U gradu postoje dvije čitaonice, jedna je u Klubu prosvjetnih radnika, gdje se dnevno skuplja 30—40 posjetilaca. Druga je uz Gradsku knjižnicu. Obe čitaonice su snabdjevene svakovrsnom štampom. Gradska biblioteka ima 1.133 upisanih članova.

Rad Narodnog sveučilišta kroz ovo razdoblje bio je dosta dobar. Kvalitet predavanja i posjet predavanja mnogo je bolji, nego što je bio u ranijim godinama. Očekujemo da će rad Narodnog sveučilišta, naročito u ovoj godini biti još kvalitetniji i da će posjećivanje predavanja biti masovnije, kao i to da će predavanjima prisustvovati sve više i više naših radnika.

Rad kulturno-prosvjetnih društava bio je dosta slab, dobrim dijelom zbog pomanjkanja stručnog rukovodstva, kao i gubitkom jednog dijela postojećih stručnjaka, ali je tome kriva i nedovoljna aktivnost postojećih uprava pojedinih društava. Rad Saveza je još kako-tako funkcionirao.

dok je postojao kao Savez KPD-a grada. Zato treba što prije izvršiti reorganizaciju, osvjježiti ga novim snagama, koje će ne samo znati, već imati i volje i ljubavi na tom polju djelatnosti.

Savjet za prosvjetu i kulturu formirao je Pionirsko kazalište, ustanovu u kojoj potpuno na dobrovoljnoj bazi rade naši građani i koje je uz minimalnu finansijsku pomoć sa strane ovog Savjeta organiziralo dramsku i baletnu sekciju, kao i pionirski zbor. Iako je ova ustanova formirana početkom ljeta prošle godine, ipak je zabilježila do sada lijepe uspjehe (održala 7 priredbi) i nadati se je da će i ovoj godini njihovi uspjesi biti još veći.

Dva gostovanja

Posljednjih dana u organizaciji Doma JNA gostovali su u našem gradu članovi opere i baleta iz Zagreba i Beograda. Prvaci zagrebačke opere Bijanka Dežman, Vjekica Marušić, Ivan Franci i Tomislav Neralić otpjevali su nekoliko arija poznatih svjetskih i domaćih skladatelja, a baletni par Sonja Kastl i Španrelek izvleo je više baletnih komada. I članovi beogradskog baleta Mira Sanjina i Dusan Trninić nastupili su u Nar. kazalištu priredivši veoma uspješno baletno veče. Publika, koja je oba puta u punom brou ispunila Narodno kazalište, oduševljeno je pozdravila izvodače.

Filmovi koje gledamo „Jedan dan života“

Ovaj meksikanski film obrađuje isječak iz burnih dana, kada su se Meksikanci borili za slobodu i kad su pobune vojnih zapovjednika bile na dnevnom redu. U filmu, kojeg je režirao poznati režiser Emilio Fernandez, na vjest način je obrađena sudbina meksičkog pukovnika koji je zbog pokušaja pobune osuđen na smrt. Mlada kubanska spisateljica Belen Marti, koja je napisala povijest Meksika, vjesto je upletena u radnju filma. Njome se Fernandez poslužio da bi u filmu mogao iznijeti neke svoje ideje.

Uz Colombu Dominguez, igra u ovom filmu i mladi meksički gumač Roberto Canedo, koji je već igrao jednom u meksikanskom filmu, u »Puebierim«. Osim njega, u filmu igra i brat režisera Fernando Fernandez, koji kreira generala Felipe Gomeza.

Belen Marti (Colomba Dominguez), kubanska spisateljica, doazi godine 1919. u Meksiko da piše o meksikanskoj revoluciji. Tamo saznaje da će pukovnik Lucio Reyes (Roberto Canedo) biti strijeljan zbog pokušaja pobune. U namjeri da napiše povijest Meksika, ona traži dozvolu da posjeti mladog pukovnika u zatvoru. Izlazeći iz zatvora, Belen susreće starog Reyesova suborca i prijatelja, koji je vodi Reyesovoj majci Juaniti i ovdje Belen saznaje historijat cijele porodice i tragediju te žene, koja je u meksičkom građanskom ratu izgubila muža i sinove.

Prije smaknuća dolazi pukovnik Reyes da se oprosti s majkom. Prati ga prijatelj general, koji je sada njegov tamničar. Hrabro držanje majke i sina, koji — iako znaju što ih čeka — prikrivaju istinu pred seljacima, koji Reyesovoj

majci dolaze da čestitaju biogdan — duboko se doimlje mlade Kubanke. Ona sada počinje shvaćati svu veličinu revolucionarnih likova. U času kada Reyesa vode na strijeljanje, Belen, zadržana hrabrošću i veličinom majke i sina, doživljuje živčani slom.

Sigurna režiserska ruka Emilia Fernandez, snimateljsko majstorstvo Gabriela Figueroa i izvrsna gluma protagonista karakterizira ovaj snazan film potresnog realističnog sadržaja.

Završio tečaj prve pomoći

Prošlog tjedna završio je tečaj prve pomoći, kojeg je organizirao PAZ za kotar i grad Šibenik. Tečaj, koji je trajao dva mjeseca, završilo je sa uspjehom 40 polaznika.

Sada je u toku još jedan tečaj prve pomoći, koji obuhvaća radnike i službenike Tvornice i valjaonice aluminijske — Ražine i Tvornice elektroda i ferolegura, a kojim također neposredno rukovodi organizacija PAZ-a.

Popis stoke i peradi

U razdoblju od 15. do 21. ov. mj. na području grada i kotara Šibenik izvršen je popis stoke, peradi i košnica pčela.

Koliko smo obaviješteni od strane popisne komisije, rad na popisu na području grada tekao je uglavnom normalno. Međutim, na području kotara došlo je ponegdje do zastoja usljed nesavjesnosti pojedinaca koji su davali netočne podatke. Takvih slučajeva bilo je u općinama Šibenik-vanjski i Tijesno. Protiv onih, koji su davajući krive podatke ometali redovan tok popisa, vodi se postupak.

Kad će prestati kartanje

Iako je već nekoliko puta u našoj štampi ukazano na štetnost pojave kartanja u nekim javnim lokalima našeg grada, ipak ništa nije pomoglo a nitij su mjerodavni faktori pokazali u tom pravcu i malo volje da se ono odstrani iz naših lokala. Dapače, danas možemo konstatirati da se ono u velikoj mjeri i pojačalo. Dok su se karte donedavno igrale isključivo samo u prostorijama hotela »Krka«, dotle se danas ono proširilo i u restauraciji ex »Kosovo« i »Rijeka«. U ovom posljednjem lokalima, nažalost, zastupljena je u glavnom radnička omladina od 14 do 20 godina starosti, koja svakodnevno, a ugledavši se u »dobar« primjer onih starijih iz hotela »Krka«, igra karte počam od »briškule« pa do »pokera«. Dok su oni stariji prilično »vješti« kad se, nakon dobivene partije, dijeli dobitak, dotle oni mladi na jedan veoma bučan način to čine, iz čega se zaključuje da i kod jednih i drugih zaista vlada široki »amaterizam«. Ili pak dalje. Kartanje donosi i velike prihode poduzeću »Jadrina«, koje za posudene karte (hotel »Krka«) ili pak za sjedenje »gostiju« kao što je to slučaj u restauraciji »Rijeka« (ovdje »gosti«, name, posjeduju vlastite karte) ubire novac. Potrebno je nadalje malo i statistike. U jednom i u drugom lokalima svako poslije podne zauzeto je, bez obzira na datum u mjesecu, od 15—20 stolova, iz čega proizlazi da svakodnevno igra preko 120 ljudi. U ovaj broj nisu uračunati i kibici, koji se nimalo ne razlikuju od onih koji igraju, jer je jedne i druge obuzela strast za igranjem. Uspjeli smo doznati čak i ovo. U prvih 15 dana ovog mjeseca samo za sjedenje »gostiju« u restauraciji »Rijeka« ubrano je preko 2500 dinara!

Sad se postavlja pitanje: bez obzira na dobiveni prihod, kakova se društveno-moralna korist postiže iz svega toga i što je i kakve mjere dosada poduzelo poduzeće da se pojava kartanja potpuno otkloni iz naših lokala. Svakako je krajnje vrijeme da se o ovom pitanju ozbiljno pozabave sve društvene i masovne organizacije u gradu, jer daljnje toleriranje kartanja može da nanese samo štete našoj zajednici, a o lošem utisku, koje ova pojava ostavlja na strance, nije potrebno ni isticati. J. J.

Uz obalu Vicka Krstulovića pristaju brodovi

Radovi, koji su prošle godine započeli na podizanju obale Vicka Krstulovića, i dalje se užurbano nastavljaju. Od 100 metara obale, koliko je planom bilo predviđeno da se izgradi, već dosada je podignuto na dužini od 40 metara, tako da smo ovih dana mogli vidjeti i prve brodove lokalnog saobraćaja, koji uz nju pristaju. I dio obale do novog nadmorskog zida već je nasut, tako da je omogućen prolaz vozilima i prolaznicima.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

Osnivačka skupština SD Mornar

Šibenik je dobio plivački klub

Odavno se osjeća potreba postojanja jednog plivačkog kluba u našem gradu. Uvjeti su za to postojali, tu i tamo je bilo pokušaja da se ono realizira, ali sve je ostalo bez uspjeha. Čak staviše, i mnoga po broju stanovnika manja mjesta na našoj obali (Crikvenica, Korčula i Herceg Novi) postala su kroz relativno kratko vrijeme centri plivačkog sporta na svom užem području. Naprotiv, Šibenik — jedan od većih gradova na Jadranu ostajao je bez plivačkog kluba.

Pred nepune dvije godine na inicijativu SD Mornar iz Splita formirana je plivačka sekcija i u Šibeniku, ali uslijed pogrešnog shvaćanja većine prijatelja ovog sporta da je to društvo isključivo pripadnika JRM, nije se uspjelo okupiti širi krug plivača prvenstveno iz redova radničke i srednjoškolske omladine.

Međutim, velik interes kod omladine u gradu i bolji uslovi za razvitak vodenih sportova, uvjetovali su formiranje samostalnog društva, koje će okupiti ne samo pripadnike JRM, već i sve ljubitelje plivačkog i vaterpolo sporta. To je bio osnovni cilj osnivačke skupštine, koja je održana dne 25. ov. mj. u prostorijama Remontnog zavoda.

Skupštinu, kojoj su pored pripadnika JRM i omladine, prisustvovali predstavnici Narodne vlasti, društvenih i sportskih organizacija kao i predstavnik SD Mornar iz

Splita Stjepan Duvnjak, otvorio je kapetan fregate drug Dimitar Lukač, koji je u kratkom govoru ukazao na značaj i zadatke novoformiranog društva, koje će prvenstveno gajiti sportove na vodi.

Potom je kapetan JRM drug Tomislav Darlić podnio referat, dajući analizu dosadašnjeg rada sekcije SD Mornar iz Splita, konstantirajući da je od svih postojećih sportskih grana najaktivnija bila jedrilarska sekcija, koja je uspjela okupiti oko 30 omladinaca. Međutim, privremeni odbor na čelu sa kapetanom fregate drugom Dmitrom Lukačem stvorio je bazu za osnivanje samostalnog društva. U međuvremenu, osnovana je i streljačka sekcija koja je imala nekoliko javnih nastupa, postigavši relativno dobre rezultate.

Privremeni odbor je, među ostalim, donio i plan rada novoformiranog društva za ovu godinu. Tako je predviđeno, da se osigura potreban stručni kadar sa osposobljavanjem mladih plivača i vaterpolista, zatim da se društvo materijalno i organizaciono učvrsti, i nadalje da se započne izgradnjom jednog pokretnog plivališta, a u perspektivi i zatvorenog plivačkog bazena sa društvenim domom.

Na skupštini je također utvrđeno da SD Mornar, pored sportova na vodi; plivanja, vaterpolo i jedrilarstvo, gaji i stolni tenis, tenis, kuglanje, streljaštvo i šah, za koje

će grane postojati zasebne sekcije, koje će djelovati u sklopu društva.

U diskusiji, koja je dala niz veoma korisnih prijedloga u budućem radu društva kao i izmjeni i nadopuni novog Pravilnika, učestvovali su drugovi: kapetan fregate Mijo Jerković, Ante Valdižić, major Jure Brzica, major Milan Maretić, Mario Lušić, kapetan Dragičević i poručnik Prvulović.

U novi upravni odbor ušlo je 33 druga iz redova JRM kao i iz građanstva. Na prvom idućoj sjednici bit će izvršeno konstituiranje. Poslije donošenja zaključaka za rad u ovoj godini, upućeni su pozdravni telegrami Savezu sportova Hrvatske i Plivačkom savezu Hrvatske i Jugoslavije.

Novi kuglaški klub

Nedavno su šibenski željezničari osnovali svoj kuglaški klub »Lokomotiva«. Za predsjednika je izabran nadzornik pruge Paško Ljubičić.

Na prvom širem sastanku u pravu zaključeno je, da se u predjelu Baldekin izgradi jedna moderna društvena kuglana, za koju su nacrtali već golovi. Društvo je od građevnog poduzeća »Tehnika« dobio izvjesnu količinu cementa, a isto tako obratilo se i ostalim poduzećima u gradu za pomoć.

Ovo je pored KK »Subičevac« i VGP »I. Lavčević« treći kuglaški klub u našem gradu, što znači da postoji veliki interes kod naših građana za ovu granu sporta.

M. M.

DALMATINSKI KUP

Drugarski prijem u Sinju

SINJ — U nedjelju 25. ov. mj. odigrana je nogometna utakmica za Dalmatinski kup između »Šibenika« i domaće »Junaka«, koja je završila neriješenim rezultatom 1:1 (0:0). Zgoditak za »Šibenik« postigao je Tedling u 81 minuti, a za domaće Maksan u 80 minuti igre. Pred oko 1000 gledalaca sudio je dobro Mladinić iz Splita.

U obostranoj fer igri »Junak« se isticao pozitivnošću, dok je »Šibenik« vršio povremene napade na vrata domaćih, čija se uza obranu naročito istakla. Igralo se uglavnom na sredini polja. »Junak« je čak neko vrijeme bio premoćan, ali uslijed neefikasnosti navale nije uspio izboriti pobjedu. Na prvi zgoditak čekalo se punih 80 minuta, kada je griješkom uže obrane gostilju »Junak« došao u vodstvo. Minutu kasnije Tedling je uspio izjednačiti. Postignut rezultat uglavnom

odgovara stanju na terenu. Kod gostilju najviše su se istakli Tambača, Erak i Tedling, dok je »Junak« imao najbolje igrače u užoj obrani, u kojoj je osobito otkakao vratar.

Na gostovanju u Sinju, igrače »Šibenika« naročito se dojmio drugarski prijem igrača i uprave NK Junak, a to je naročito došlo do izražaja za vrijeme zajedničke večere kada je predsjednik »Junaka« drug Britvić u kraćem govoru zaželio mnogo uspjeha igračima i upravi »Šibenika« u njihovom budućem radu, te izrazio želju da »Šibenik« prigodom proslave 40-godišnjice od osnutka »Junaka« učestvuje na proslavi tog zaista rijetkog jubileja. Na to se u ime uprave »Šibenika« zahvalio drug Milaković, zaželivši im sve najbolje u daljnjem radu, kao i na produbljanju drugarskih odnosa između ova dva sportska kolektiva.

Slab rad Aerokluba

Začetak formiranja Aero kluba u Šibeniku datira još iz godine 1948., kada se grupica od desetak omladinaca spontano sastala i započela rad na izradi prvih modela. Pomanjkanje nacrti, alata i drugog potrebnog materijala kod ovih omladinaca zamijenjivala je jaka volja i ljubav za zrakoplovstvo. Godinu dana kasnije nikla je druga grupa omladinaca, koja radi na padobranstvu. Nj jedni ni drugi nisu zabilježili neki veći uspjeh u radu, dok nije na inicijativu Gradskog odbora Narodne tehnike konačno formiran 1950. godine Aero klub. Međutim, nemarnost članova upravnog odbora dovodila je u opasnost da klub prestane djelovati. Do toga bi vjerojatno bilo i došlo da Gradski odbor Narodne tehnike i Grad-

ski komitet SKJ Šibenik nisu navrijeme uočili momentalno stanje kluba, i nakon što je uz njihovu podršku bio ponovno organizaciono učvršćen, rad u klubu krenuo je naprijed. Osigurana su potrebna novčana sredstva za nabavku neophodnog alata, a osnovan je i tečaj padobranstva, kojeg je pohađalo 29 omladinaca. Pored toga, u društvenoj radionici izrađeno je 12 komada modela, a u klubu je djelovalo 78 aktivnih članova. Međutim, odlaskom u Armiju dvojice članova uprave, rad u društvu počeo je opet naglo opadati, a društvena imovina, nesavjesnošću samih članova, rasipala se. Kroz čitavu 1952. godinu društvo je preživljavalo ozbiljnu krizu.

Godišnja skupština, koja je održana dne 18. ov. mj. a

Perspektivni desetgodišnji plan razvitka poljoprivredne proizvodnje

(Nastavak)

Po karakteru, poljoprivredne proizvodnje područje kotara može se podijeliti na dva dijela:

1. Primorski rajon sa otocima.
2. Rajon istočno od toka Krke na ravne kolareve.

Prvi rajon politički zahvaća teritorij općina Šibenik-venjski, Vodiče i Tijesno, dok drugi teritorij općine Skradin i Đevrske.

PRIMORSKI RAJON SA OTOCIMA po konfiguraciji terena izrazito je krševit sa nekoliko tipičnih dolinskih kraških polja. Kamenjari pokrivaju najveći dio terena koji je najvećim dijelom go, dijelomično pokriven samoniklim žbunjem i makjama a rjeđe pokriven izraslom šumom i to četinjařima.

Travnj pokrivo na kršu rijedak je, jednoličan u kojem najčešće prevladava magaruz (otoci), sa proizvodnjom od 50 do 100 kg travne mase po hektaru.

Kraška polja formiraju se na obroncima i padinama krša, predstavljaju pliče ili dublje produktivno tlo. Ovakvih izrazitih krških polja ima nekoliko, kao Šibensko polje, polje na Danilu, polje u Pućanjinama i Dazlini, polje kod Ciste Male i Velike, Velinsko polje i td. Ova polja u poljoprivrednom smislu su izrazito vinogradarska sa uzgojem maslina, smokava, višanja i nešto drugog voća.

Osim ovih tipičnih kraških polja, na otocima i na zapadnom dijelu ovog rajona — područje Zagorje, triju Primoštena i Grebašćice koriste se blaži kamenjari iskrcani na obroncima, gdje ima nešto zemlje u vidu terasa za sadnju vinograda, maslina, smokava, bajama i nešto manje drugog voća.

Čitavo područje ovog rajona po edavskim uslovima predstavlja zemljište izrazito vinogradarsko-voćarsko, uz sve to gofovo preko polovinu obradivih površina zauzimu žitarice, a to proizlazi iz borbe

ze autarkičnu proizvodnju u prvom redu za osiguranje krušarica što je još više polencirano ratnim i poslijeratnim prilikama. Najviše se sije ječam, zatim pšenica a manje kukuruz. Premda je veći dio površina pod žitaricama, vinogradarstvo ipak predstavlja najvažniju proizvodnu granu, zatim maslinarstvo, a onda smokve i višnje.

Ostale kulture malo su zastupljene, povrtlarstvo, uglavnom za vlastitu potrebu, a dijelom za tržište. Treba spomenuti olok Murter (selo Belina) koje proizvodi vagonске količine povrća namjenjene uglavnom tržištu.

U stočnoj proizvodnji ovčarstvo predstavlja najvažniju granu.

RAJON ISTOČNO OD TOKA KRKE po konfiguraciji predstavlja blagi krš sa manjim nagibima ili ravna polja nastala nanosima. Na kršu vegetacija je mnogo bujnija, samoniklo žbunje i makje su mnogo gušće, travni pokrivo na kršu nešto bogatiji. Šume su mnogo češće uz četinjare koji prevladavaju a nalazi se nešto i bijelogorice. Na ovom rajonu razvila su se smeda karbonatna i siva erodirana-karbonatna tla, koja u poljoprivrednom smislu predstavljaju najbolje tlo na području našeg kotara. Osobina ovih tla je da dobro zadržavaju vodu, a negdje je pak, jer se po-

RATARSTVO

Vrst žitarica	1952. god.	1957. god.	1962. god.
Žitarice	7.601 ha	6.301 ha	5.000 ha
Industrijsko bilje	59 ha	75 ha	90 ha
Povrtno bilje	913 ha	1.210 ha	1.500 ha
Krmno bilje	407 ha	705 ha	1.000 ha
UKUPNO:	9.080 ha	7.290 ha	7.590 ha

Desetgodišnjim perspektivnim planom predviđa se da ratarske površine treba smanjiti za 1.490 ha od površine koje ove kulture zauzimaju danas. Ovo smanjenje nastaje zbog toga što se kulture pod žitaricama smanjuju za 2.601 ha, dok se naprotiv industrijsko bilje povećava za 31 ha, povrtno za 583 ha,

a krmno bilje za 593 ha. Smanjenje žitarica treba da nastupi uslijed toga što žitarice predstavljaju najnerentabilniju kulturu sa veoma malim i nesigurnim primosom, a čija vrijednost u sveukupnom netto produktu predstavlja samo 2%.

(Nastavit će se.)

ZABAVA • POUKA • ZANIMLJIVOSTI

SA SVIH STRANA

PHILADELFA (SAD). Borba protiv krijumčara droga i opojnih sredstava postaje iz dana u dan sve dramatičnija u Sjedinjenim državama Amerike. Među uživaocima opijuma često se nailazi i na djecu od 13 godina starosti. Nedavno su policijski organi u luci Philadelphia otkrili u skladištima engleskog parobroda »Silverdale« izvjesnu količinu opijuma i opijumskih lula u vrijednosti od 1 milion i 300 hiljada dolara.

FIRENZE (Italija). Neki službenik carinarnice u Firenzi kod pretresa jedne prostorije našao je u kolijevci skrivene dvije bačve rakije. Kad je ušao u tu prostoriju, vlasnik kuće mu je rekao: »Molim vas, da pretres izvršite u najvećoj lišini, jer dijete spava.«

BERLIN. Dana 18. ov. mj. krenuo je jedan engleski avion iz Berlina za Hamburg. Uslijed velikog nevremena bio je prisiljen da se ponovno vrati u Berlin. Nad samim Berlinom mu je nestalo benzina, tako da je pilot bio primoran izvršiti ateriranje na željezničku prugu kojom svake 2—10 minuta prolazi po jedan vlak. Na sreću žrtava nije bilo, ali je čitav željeznički saobraćaj na ovom dijelu bio prekinut za više sati.

PITTSBURG (SAD). U jednom zalvoru blizu Pittsburga izbilja je pobuna kod 1100 zatvorenika. Pobunjenici traže od nadležnih vlasti da žalbe na izrečene presude rješavaju humanije i brže.

KENIJA (J. Afrika). Poljoprivreda Kenije pretrpjela je, osim šteta nanesenih velikom sušom, ogromne gubitke koje su nanijeli čopori slonova, kao i babuinci. Ovima treba dodati i šlete koje su nastale pravom invazijom jala plica koje su uništile plodove. Godina 1952. proglašena je od afričkih poljoprivradnika kao »godina velikih zelaca«.

SMANJENJE URODA PAPRA

August Chevalier, potpredsjednik francuske Akademije nauka izjavio je, da se urod papra nalazi u stalnom opadanju. Godine 1913. urod papra u krajevima njegovog područja na Dalekom Istoku iznosio je 5000 tona. Godine 1939. ta se količina smanjila tako, da je iznosila svega 4000 tona, dok smo danas daleko i od te količine. Istok se, dakle, odriče svoje karakteristične biljke. Tajna starih kineskih uzgajivača papra bila je izgubljena, a to je imalo za posljednju lomljenje ove vjekovne tradicije. Ali, zaključio je prof. Chevalier, postaje ohrabrujuće naše u pogledu uzgoja papra i na Zapadu.

NEPOVOLJNA KRITIKA

Američki muzički kritičar Paul Hume je u posljednje vrijeme često pisao nepovoljne kritike o pjevačkom kvalitetu Trumanove kćeri Margaret. Ne mogavši ovo dalje podnijeti, Truman je napisao pismo Hume-u u kojem mu je zaprijelio da će mu, ako ne prestane sa ovakvom kritikom njegove kćeri, razbiti »gubicu«. Po prijemu ovog pisma Hume je izjavio da je Truman muzikalniji od američke historije.

TRAŽE SE DVA MLADIĆA, STAROSTI OD 17—20 GODINA, KOJI SU VOLJNI BAVITI SE VRTLARSTVOM I UZGAJANJEM CVIJEĆA.

Za informacije obratiti se: Kod Uprave komunalne službe - Šibenik

U prostorijama hotela »K R K A«

31. I. 1953. Veliki SINDIKALNI PLES

Dobrovoljni priloz. Početak u 20 sati.